



## รายงานการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

โดย

จามร สิริภรณ์ระ

ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ปีงบประมาณ 2563





# รายงานการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของ  
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

โดย

ผู้วิจัย

สังกัด

จามร สิริภรณ์ระ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ปีงบประมาณ 2563

## บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ชื่อผู้วิจัย : จามร สิริภรณ์ระ

ปีที่ทำการวิจัย : 2563

.....

การวิจัยเรื่อง ผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ภาควิชาภาษาอังกฤษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนสุนันทา ภาควิชาภาษาอังกฤษ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น และมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนสุนันทา ภาควิชาภาษาอังกฤษ รวมทั้งศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนสุนันทา ภาควิชาภาษาอังกฤษ

สำหรับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ภาควิชาภาษาอังกฤษ ที่สนใจเข้าร่วมโครงการจำนวน 60 คน ผลการวิจัยได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยเครื่องมือในการเก็บรวบรวมได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ด้วยการทำค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลการพัฒนาทักษะชีวิต โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและโดยรวม แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย

ผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ภาควิชาภาษาอังกฤษ โดยรวมมีความสามารถอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) = 4.37 , ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .60 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความสามารถอยู่ในระดับ ดีทุกด้าน

## Abstract

Research Title : The Development Guidelines of The Student Quality on Majesty King's Concept of Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University

Author : MR. JARMON SIRIGUNNA

Year : 2020

.....

Research subject The result of developing life skills of students. Mathayom 3, Demonstration School, Suan Sunandha Rajabhat University English section With the objective to develop life skills of students Grade 10, Demonstration School, Suan Sunandha Rajabhat University, English language in 4 areas, namely awareness and appreciation of oneself and others Analytical thinking Creative decision making and problem solving Dealing with emotions and stress In building good relationships with others And the objective is to compare the results of life skills development of students. Grade 10, Demonstration School, Suan Sunandha Rajabhat University English Language Including studying guidelines for developing life skills of students Grade 10, Demonstration School, Suan Sunandha Rajabhat University English Language.

For the sample group in this study were mathayom suksa three students. Suan Sunandha Rajabhat University Demonstration School English section Interested in participating in the project, 60 people. The research results were obtained from data analysis which the researchers collected data. With the tools for collecting, such as Questionnaire. The researcher analyzed the questionnaire part 1 by finding the percentage (Percentage) and present the analysis results in a tabular format. And analyze data about life skills development results By means of Mean and Standard Deviation (S.D.) by each side and overall And compare the average values with the interpretation criteria.

The result of life skills development of mathayom suksa three students in the Demonstration School, Suan Sunandha Rajabhat University English section Overall the ability is at a good level. With the mean ( $\bar{X}$ ) = 4.37, standard deviation (S.D.) = .60 when considering in each aspect, found that the students have good ability in all aspects.

## กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สำเร็จได้เนื่องจากบุคคลหลายท่านได้กรุณาช่วยเหลือให้ข้อมูลข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแนะนำ ความคิดเห็น และกำลังใจ

ขอขอบคุณผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โครงการภาคภาษาอังกฤษ ที่ได้ให้กำลังใจ ขอขอบคุณ คุณสาวตรี ฝิวงาม และคุณลลิตา สีนากุง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้วยอัธยาศัยไมตรีมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ อาจารย์ชลลดา ชูฉนิชชานนท์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้ คำปรึกษาแนะนำ และให้กำลังใจตลอดมา

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์และน้องๆ ที่ได้ช่วยส่งเสริมสนับสนุน กระตุ้นเตือน และเป็นกำลังใจตลอดมา ซึ่งทุกท่านในที่นี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้รายงานการวิจัยสำเร็จลุล่วง

ผู้วิจัย

พฤษภาคม 2563

# สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
ABSTRACT	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(4)
สารบัญ	(5)
สารบัญตาราง	(7)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 ผลงานวิจัยและงานเขียนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวความคิดพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	7
2.2 ประวัติความเป็นมาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	22
2.3 แนวคิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	32
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43



## สารบัญ

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการวิจัย (ต่อ)	
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	43
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	44
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ผลการวิจัย	45
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา	53
5.2 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้	54
5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป	54
บรรณานุกรม	55

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คนไทยตกอยู่ในภาวะเดือดร้อน ทั้งปัญหาด้านเศรษฐกิจและปัญหาสังคม ซึ่งนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากสังคมไทยจะให้ความสำคัญกับระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม จนทำให้คนทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ บางคนถึงกับสละจรรยาบรรณในวิชาชีพ นำความรู้ความสามารถของตนไปแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนที่จะเกิดกับคนอื่นในสังคม ขอเพียงให้ตนเองได้รับประโยชน์สูงสุดก็พอ ทุกคนต้องการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง จึงเกิดการแข่งขันกันเพื่อให้ได้เงินตราโดยไม่จำกัดรูปแบบ เช่น การฉ้อโกงรวมถึงการฉ้อราษฎร์บังหลวง การดำเนินกิจกรรมนอกกฎหมาย (อารีย์ เชื้อเมืองพาน, 2551) ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นปัญหาที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจ จนนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ ทางสังคม เช่น ปัญหาการขาดคุณธรรม จริยธรรม ปัญหาความรุนแรงต่าง ๆ ปัญหาการรับค่านิยมวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่เหมาะสมของเยาวชนไทย

ในปัจจุบันเยาวชนไทยได้รับการเลี้ยงดูที่แตกต่างจากอดีต ครอบครัวที่พ่อแม่เลี้ยงดูลูกแบบเอื้ออาทร ให้ความรัก ดูแลลูกและให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่ลูกเพื่อให้ลูกมีโอกาสได้เรียนหนังสือทัดเทียมเพื่อน โดยไม่ต้องทำหน้าที่อื่น ๆ และลูกที่ดี ลูกที่น่ารักคือลูกตั้งใจเรียน เรียนเก่ง ได้เกรดดี และไม่ก่อเรื่องราวให้พ่อแม่ไม่สบายใจ หากพ่อแม่สามารถหาทุกสิ่งทุกอย่างที่ลูกต้องการให้ได้ ก็คงจะไม่ทำให้เกิดปัญหามากมาย แต่ในครอบครัวของเด็กที่ขาดวัตถุประสงค์บางอย่างแต่ความต้องการสิ่งนั้นมาอย่างง่าย ๆ จะทำให้เด็กขาดความยั้งคิด และหลงผิดได้โดยง่าย ในภาวะบริโภคนิยมซึ่งเต็มไปด้วยสิ่งเร้ามากมายนี้ หากเด็กขาดวุฒิภาวะ ขาดการนับถือตนเองซึ่งจะเห็นว่าเด็กไทยปัจจุบันมีความคิดเปลี่ยนไปจากอดีตมาก เด็กจะตกอยู่ในความเสี่ยงสูงเพราะเขาจะกล้าทำสิ่งผิด ๆ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันการดำเนินชีวิตของเยาวชนจะให้ความสำคัญกับวัตถุนิยม ความฟุ้งเฟ้อ มีความต้องการที่ไม่รู้จักพอ ใช้จ่ายเงินเกินความจำเป็น ก็จะทำให้สังคมไทยในอนาคตน่าเป็นห่วง เพราะเยาวชนถือเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดที่จะพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าในอนาคต

จากปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมา ภาครัฐได้เล็งเห็นความสำคัญและหาแนวทางแก้ไขปัญหานี้อย่างเร่งด่วนมุ่งเน้นจะพัฒนาประเทศให้เป็นสังคมที่อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ภายใต้แนวปฏิบัติของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมียุทธศาสตร์การพัฒนาคอนให้มีความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยมีจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่มทุกวัย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 และภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 ได้ทรงเน้นย้ำเป็นแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของสังคมไทยก็กลายเป็นอุดมการณ์สำหรับคนทุกชนชั้นในสังคมไทยที่อยากใช้ชีวิตแบบทางสายกลาง รวมทั้งผู้คนในวัยรุ่นหนุ่มสาวเช่นกัน และต่อมาในปี พ.ศ. 2549 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไว้ว่า “เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีจิตสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีค้ำจุนคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคมสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี” (สุภัทรา บุญปัญญาโรจน์, 2550)

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ให้เป็นคนดี มีความสุขและเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการนำศักยภาพที่มีอยู่มาใช้อย่างเต็มที่ เกิดความสมดุลทั้งด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม (พระพรหมคุณาภรณ์, 2550) การศึกษาที่ผ่านมามุ่งเน้นพัฒนาปัญญาเพื่อเป็นเครื่องมือประกอบอาชีพ เน้นการท่องจำ และทำตามทฤษฎีอย่างเคร่งครัดมาโดยตลอด ผู้เรียนจึงขาดความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างสมเหตุสมผล ทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกประพฤติปฏิบัติตามความปรารถนาทางอารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้นขณะนั้นสูง มีการแก้ไขปัญหาด้วยความรุนแรงมากขึ้นเช่น เมื่อเกิดความผิดหวังก็จะแสดงออกโดยมีพฤติกรรมรุนแรงและก้าวร้าว ทำร้ายตนเอง หรือทำร้ายผู้อื่น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2552) รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคมไทยในปัจจุบันมีการพัฒนาที่นำไปสู่การเติบโตอย่างรวดเร็วในยุคเทคโนโลยี การสื่อสาร ตลอดจนสภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงจากเดิม เข้าสู่ยุคสังคมออนไลน์และไร้พรมแดนที่สามารถรับรู้บริโภคข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว การพัฒนาที่กล่าวมาข้างต้นส่งผลกระทบต่อหลายภาคส่วนของสังคม เยาวชนก็เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบซึ่งส่งผลต่อเนื่องถึงคุณภาพทรัพยากรบุคคลของสังคมในอนาคตได้ เนื่องจากสังคมออนไลน์ เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันสามารถสื่อสารกับเยาวชนได้อย่างรวดเร็ว สามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ สื่อที่ส่งมาเป็นสิ่งกระตุ้นให้เยาวชนมีพฤติกรรมต่าง ๆ กัน ตามสื่อที่ได้รับและพัฒนาการของเยาวชน

เยาวชน ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, หน้า 915) หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ หรือที่ทั่วไปมักเรียกกันว่า วัยรุ่น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542, หน้า 1062) ซึ่งเป็นวัยที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย ทางจิตใจ และทางสังคม มีความคิดที่ลึกซึ้ง ใฝ่หาอุดมการณ์และหาเอกลักษณ์ของตนเอง เพื่อความเป็นตัวของตัวเอง ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจนจากภายนอก นั่นคือทางร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงทั้งขนาดและความสูง มีการขยายขนาดร่างกายแต่ละส่วนมีการ

สะสมของไขมันใต้ผิวหนังเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้สร้างความกังวลให้กับวัยรุ่นหญิงที่จจะไม่รู้สึกพอใจในรูปลักษณ์ของตน คิดว่าตัวเองอ้วนเกินไป จึงมีวัยรุ่นหลายคนพยายามลดน้ำหนักถึงขั้นกินยาลดน้ำหนักและเสียชีวิตจากการลดน้ำหนักแบบผิดวิธี ดังที่เป็นข่าวตามสื่อต่าง ๆ นอกจากเยาวชน หรือวัยรุ่น ต้องปรับตัวให้เข้ากับร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ยังต้องเข้าใจและควบคุมอารมณ์ที่ไม่มั่นคงจากระดับฮอร์โมนในร่างกายที่มีผลโดยตรงต่อการเจริญเติบโตทางร่างกาย ส่วนทางจิตใจจะเกิดความเป็นตัวของตัวเอง มีอิสระทางความคิด อยากรู้ อยากเห็น อยากลองสิ่งใหม่ ๆ จึงควรถูกปลูกฝังในสิ่งที่ถูกที่ควร มิฉะนั้นอาจมีพฤติกรรมที่เสี่ยงเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้ ด้านสังคม เยาวชนวัยนี้จะเริ่มต้องการเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อน เมื่อเริ่มมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างมากขึ้น จึงให้ความสำคัญต่อการแต่งตัว ดูแลสุขอนามัย การเข้าร่วมกิจกรรมกับสาธารณะ การวางตัวในสังคม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับไม่เกิดความรู้สึกแปลกแยกจากบรรทัดฐานทางสังคมที่คิดว่าเหมาะสม

ปัจจุบันการปรับตัวของวัยรุ่นนี้ให้สามารถอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุขได้นั้น อาจก่อให้เกิดความกดดัน ความวิตกกังวล ความเครียด ขณะเดียวกันความคาดหวังจากตนเองหรือครอบครัวในเรื่องการเรียนก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่เยาวชนในวัยเรียนต้องเผชิญในการเปลี่ยนแปลงระบบทางการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการมีการปรับปรุงระบบการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาอยู่บ่อยครั้งจนทำให้นักเรียนต้องรับกับสภาพความเปลี่ยนแปลงจากทั้งปัจจัยของตนเอง และจากปัจจัยสภาพสังคมภายนอกที่เข้ามาบีบคั้น ความคาดหวังด้านการเรียนที่มีอัตราการแข่งขันที่สูง ย่อมทำให้เยาวชนจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้มีคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อหาแนวทางพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาและสามารถนำไปเป็นแนวทางพัฒนาสถานศึกษา และบุคลากร ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

## 1.2 วัตถุประสงค์ (Objectives)

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

## 1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้นำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางที่ใช้ในการจัดกิจกรรมของนักเรียนต่อไป
2. ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้นำผลการวิจัยมาพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการลดภาระงานที่เกินความจำเป็น
3. จัดทำรายงานผลการศึกษาวิจัยแก่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อวางนโยบายในการพัฒนาให้นักเรียนต่อไป

## 1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.4.1 กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิต จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะชีวิตที่ได้ศึกษา และนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม โดยแบ่งองค์ประกอบทักษะชีวิต 4 ประการ ดังนี้

- 1.4.1.1 การตระหนักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
- 1.4.1.2 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- 1.4.1.3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด
- 1.4.1.4 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

## 1.5 ขอบเขตของการวิจัย (Scope of Research)

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากร เจ้าหน้าที่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากร เจ้าหน้าที่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่เต็มใจให้ข้อมูล

## 1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

แนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3 ประการ ดังนี้

- 1.1 ผู้เรียนเป็นคนดี ประกอบด้วย ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเองความสามารถในการเห็นใจผู้อื่น ความสามารถในการรับผิดชอบ ประกอบด้วยความสามารถ ต่อไปนี้
- 1.2 ผู้เรียนเป็นคนเก่ง ประกอบด้วย ความสามารถในการรู้จักและสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้
- 1.3 ผู้เรียนเป็นคนมีความสุข ประกอบด้วย ความภูมิใจในตนเอง ความพึงพอใจในชีวิต ความสงบทางใจ ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้

## บทที่ 2

### ผลงานวิจัยและงานเขียนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

- 1.แนวคิดพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- 2.ประวัติความเป็นมาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- 3.แนวคิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

#### 1.แนวคิดพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

มีผู้รวบรวมแนวคิดพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้หลายท่าน ดังนี้

สมพร เทพสิทธา (2550:14 – 15) ได้กล่าวถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำรัสเกี่ยวกับการพออยู่พอกิน ซึ่งเป็นเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงใน พ.ศ. 2517 ในขณะนั้นเศรษฐกิจของไทยกำลังเฟื่องฟู เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจึงไม่ได้รับความสนใจจากทางราชการและประชาชนเท่าที่ควร ในกลางปี 2540 ประเทศไทยต้องประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเงินอย่างรุนแรง ในวันที่ 4 ธันวาคม 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยรับสั่งมีข้อความตอนหนึ่งว่า “การจะเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญที่เราพออยู่ พอกินและมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน” และ “คนเราถ้าพอในความต้องการก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อย ก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย” จากพระราชดำรัสในวันที่ 4 ธันวาคม 2540 ทำให้ทางราชการ ธุรกิจเอกชน และประชาชนมีความสนใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ หลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ได้มีหลายหน่วยงานนำมโนทัศน์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในทางเศรษฐกิจ และสาขาอื่น ๆ มาร่วมกันประมวลและกลั่นกรองพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและขอพระราชทาน พระบรมราชานุญาตนำไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

เกษม วัฒนชัย (2550: 164-165) ได้กล่าวถึงการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จะต้องมีเงื่อนไข 3 ประการ คือ 1) เงื่อนไขหลักวิชา ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการนำหลักวิชาความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ ทั้งในชั้นวางแผนและปฏิบัติ เป็นเศรษฐกิจบนพื้นฐานของความรู้ (Knowledge Base Economy) และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) 2) เงื่อนไขคุณธรรม การสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมโดยกลไกการเลี้ยงดูในครอบครัว การศึกษาอบรมในโรงเรียน การสั่งสอนศีลธรรมจากศาสนาและการฝึกจิตขมจิตของตนเอง ซึ่ง

บุคคล ครอบครัว องค์กรหรือชุมชนที่จะนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จะต้องนำระบบคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตมาประพฤติปฏิบัติก่อน 3) เงื่อนไขในการดำเนินชีวิต ต้องมีความรอบรู้ที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิต มีความเข้มแข็ง อดทน มีความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นระบบเศรษฐกิจแห่งความสุข ระบบเศรษฐกิจแห่งคุณธรรม เป็นระบบเศรษฐกิจเพื่อความยั่งยืน เมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับตัวเองและหน่วยงานจะช่วยให้ชีวิตและหน่วยงานมีความสุข ทั้งในยามปกติและยามวิกฤต จะมีภูมิคุ้มกันหรือความเข้มแข็ง พร้อมรับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้าน ชีวิตและองค์กรก็จะหลุดพ้นไปอย่างมั่นคง ประโยชน์ที่ได้จากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ สรุปได้ดังนี้ ( 1) เป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิตของทุกคน (2) ผู้บริหารนำมาใช้ในการกำหนดแนวนโยบายขององค์กร (3) ผู้ปฏิบัตินำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแนวการปฏิบัติงาน นอกจากนี้มีการประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1)ด้านจิตใจ ทำให้จิตใจเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประนีประนอม นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก (2) ด้านสังคม จะช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งในครอบครัวและชุมชน(3 )ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และมีการจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ เลือกลงใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด (4) ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ก่อให้เกิดประโยชน์แก่คนหมู่มาก

นอกจากนี้ สมพร เทพลีธา (2550: 15-26) ได้กล่าวถึงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริประกอบด้วยหลักการ หลักวิชา และหลักธรรมหลายประการ อาทิ1) เป็นปรัชญาแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ 2) เป็นปรัชญาในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง 3) จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี 4) ความพอเพียงหมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน 5) จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน 6) จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ

หลักการที่สำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการที่สำคัญ 3ประการ คือ

1. ความพอประมาณ หมายถึง การปฏิบัติตามทางสายกลาง มีความพอดีไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนคนอื่นและผู้อื่น
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การมีคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว เตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไขการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การตัดสินใจและการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
2. เงื่อนไขคุณธรรม มีจิตสำนึกในด้านคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริตความขยันหมั่นเพียร ความอดทน มีความพอประมาณ ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต กล่าวโดยสรุป การมีวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงมีข้อปฏิบัติที่สำคัญดังนี้
  1. มีชีวิตที่เรียบง่าย ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย
  2. ให้ยึดถือทางสายกลาง รู้จักพอ พอดี พอประมาณและพอใจ
  3. มีความเมตตาเอื้ออาทรต่อกัน ร่วมมือและช่วยเหลือกัน ไม่เบียดเบียนกัน ไม่เอาัดเอาเปรียบกัน ไม่มุ่งร้ายทำร้ายกัน
  4. ประกอบสัมมาอาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่หาความรู้ เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์
  5. ให้สามารถพึ่งตนเองได้ให้พ้นจากความยากจนให้สามารถพออยู่พอกิน ไม่เดือดร้อน ไม่ตกเป็นทาสของอบายมุข วัตถุนิยมและบริโภคนิยม

### 2.1.1 ความหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด นานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ในเรื่องความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำรัสไว้ว่า “เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency economy คำว่า Sufficiency economy นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ จะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่ Sufficiency economy นั้น ไม่มีในตำรา เพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจก็หมายความว่าเราก็สามารถที่จะไปปรับปรุงหรือไปใช้หลักการเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและโลกพัฒนาดีขึ้น” (พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 23 ธันวาคม 2542) (<http://www.moe.go.th/sufficiency/2554> : 2554 )

จากกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่อัญเชิญมากล่าวอ้าง จะเห็นได้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงที่พระองค์ท่านตรัสไว้ คือ แนวคิดที่ทรงย้ำเตือนให้พสกนิกรของพระองค์มีจิตสำนึกในการดำรงชีวิตอย่างมีสติ ตั้งอยู่บนเหตุและผล มีความพอประมาณในความต้องการ ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น โดยเฉพาะในสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน

นอกจากกระแสพระราชดำรัสแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีหน่วยงานและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงอีก ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2548 : 8) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆ ระดับชั้น



ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

อภิชัย พันธเสน (2549 : 17) ให้ความหมายหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ แนวคิดในการดำเนินชีวิตที่ต้องประกอบด้วย ความพอเพียงหรือความพอประมาณ คือ ไม่ฟุ่มเฟือยแต่ก็ไม่จำเป็นต้องกระเปียดกระเสียดจนเกิดความเดือดร้อน แต่ที่สำคัญที่สุดก็จะต้องมีเหตุผลแต่เป็นเหตุผลในพุทธธรรมหรือจริยธรรมของทุกศาสนา นั่นคือความไม่โลภจนเกินไป ซื่อสัตย์สุจริต และไม่เอาर्डเอาเปรียบผู้อื่น

ปริยานุช พิบูลสรารุช (2549 : 10) ให้ความหมายหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางการปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิตอันพึงประสงค์ ดังนี้

1. ปฏิบัติตนให้มีความพอประมาณ รู้จักการประมาณตน รู้จักศักยภาพของตนที่มีอยู่
2. ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล ปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ บนพื้นฐานของความมีสติปัญญา ยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ
3. มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ
4. มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถคิดวิเคราะห์และปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง
5. ปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน เพียรพยายาม แบ่งปัน มีสติปัญญา มีวินัย พึ่งตนเอง แบ่งปัน เอื้ออาทร รับผิดชอบ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

## 2.1.2 สรุปหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้ (ปรียานุช พิบูลสรารุช, 2550:10)

1) กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2) คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3) คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กัน ดังนี้

(1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

(2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

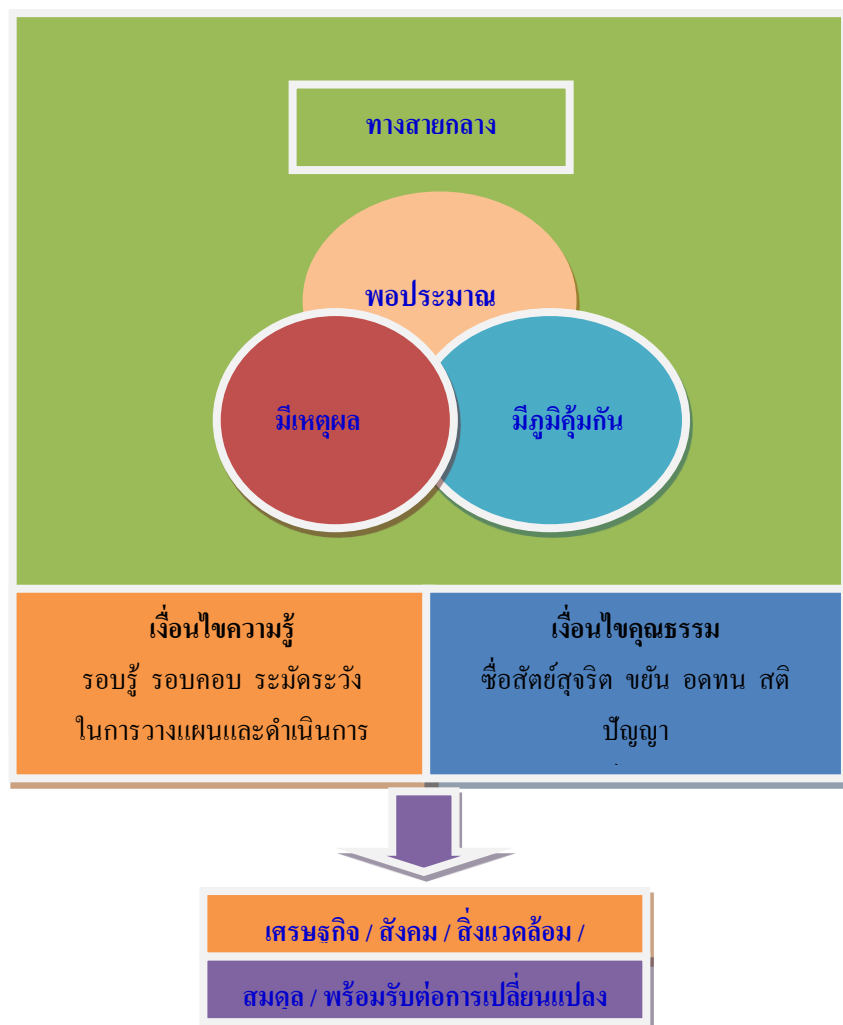
(3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งใกล้และไกล

4) เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

(1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

(2) เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5) แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี สรุปได้ดังภาพประกอบที่ 1



ภาพประกอบที่ 1 แผนภูมิแสดงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2548 : 17)

จากแผนภาพสรุปได้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง ที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัวไปจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียงและมีความพร้อมที่จะจัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เพียงการประหยัด แต่เป็นการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อให้สามารถอยู่ได้แม้ในโลกโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันสูง

### 2.1.3 ความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 3) ได้ให้ความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการขจัดความยากจนและการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชนและการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นฐานรากของการพัฒนาประเทศ
3. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรต่าง ๆ ด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการดำเนินงานบนรากฐานของความพอเพียง
4. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะมีความสำคัญยิ่งต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ
5. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน และเพื่อปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ให้เหมาะสม
6. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยการพัฒนาคนให้พออยู่พอกินและอยู่ดีมีสุข พึ่งตนเองได้ระดับหนึ่ง มีศักยภาพ มีทางเลือก ทั้งด้านสุขภาพ ความรู้ ทักษะ อาชีพ เสรีภาพ
7. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอารัดเอาเปรียบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตา และจิตสาธารณะ

จากความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักแนวคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตให้อยู่รอดในสภาวะการณ์ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ และสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยมีหลักคุณธรรมเป็นที่ยึดเหนี่ยวควบคู่กับการดำเนินชีวิต ตลอดจนใช้เป็นแนวคิดในการกำหนดนโยบายเพื่อการบริหารตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ สถาบันจนถึงระดับรัฐบาลที่มีหน้าที่บริหารประเทศ

### 2.1.4 การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

ดังที่กล่าวไว้ในตอนต้นแล้วว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า 30 ปี โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการให้การศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนา ดังพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัลฯ เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ.2524 ความตอนหนึ่งว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติดี และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะกับทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด” (ปรียานุช พิบูลย์สรารุช, 2550 : 1)

กระทั่งประเทศไทยได้ประสบกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ.2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีกระแสพระราชดำรัส เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2540 ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ความตอนหนึ่งว่า “การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่พอกินและมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่อย่างพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินหมายความว่า อุ่มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตนเอง”

จากกระแสพระราชดำรัสดังกล่าวจะเห็นได้ว่า พระองค์ทรงชี้แนะแนวทางสำหรับการฟื้นฟูเศรษฐกิจในสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจได้ทรงคุณค่ายิ่ง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : คำนำ)

ด้วยความสำคัญแห่งกระแสพระราชดำรัสดังกล่าวนำไปสู่การกำหนดเป็นหลักการและนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศของรัฐดังปรากฏอยู่ในเอกสารสำคัญ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 78 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (1) บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ และมาตรา 83 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) ที่ยังคงนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติควบคู่กับการพัฒนาแบบบูรณาการ เป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน ดังจะเห็นได้ชัดเจนจากพันธกิจของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่ระบุสิ่งที่ต้องดำเนินการไว้ว่า เพื่อให้การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เห็นควรกำหนดพันธกิจของการพัฒนาประเทศ ดังนี้

1. พัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม นำความรอบรู้อย่างเท่าทัน
2. เสริมสร้างเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม
3. ดำรงความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการประเทศให้เกิดธรรมาภิบาล ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คณะทำงานสังเคราะห์ถอดบทเรียนองค์ความรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์และกระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2-5)

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาคนและสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังที่ปรากฏในนโยบายของรัฐดังกล่าว โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มุ่งเน้นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาประเทศ จึงจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันรับผิดชอบ เพื่อให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืนนำสู่วิถีชีวิตของประชาชน สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ตามแนวพระราชดำรัสและนโยบายรัฐบาล รวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นของการผลักดันให้ประเทศชาติโดยรวมพัฒนาต่อไปอย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้รูปแบบการจัดการศึกษาบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : คำนำ)

## 2. ประวัติความเป็นมาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

### 2.1 บริบทของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ภาคภาษาอังกฤษ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ภาคภาษาอังกฤษ ตั้งอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นในปลายรัชกาลสำหรับเป็นที่ประทับพักผ่อน พระราชมหาราชบถ แทนการเสด็จประพาสหัวเมืองจึงพระราชทานกระแสพระราชดำริให้กะแบบแปลน แผนผังมีลักษณะเป็นสวนป่าต่างๆ นอกจากนี้ยังทรงมีพระราชดำริไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เป็นที่ประทับของพระมเหสี พระราชธิดา และเป็นที่อยู่ของบาทบริจาริกา

เมื่อเปลี่ยนรัชกาลของพระองค์แล้วการที่พระองค์พระราชทานนามสถานที่แห่งนี้ว่า "สวนสุนันทา" เพื่อเป็นพระราชอนุสรณ์ถึงพระอัครมเหสี สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ พระบรมราชเทวี ซึ่งสิ้นพระชนม์เมื่อ พ.ศ. 2423 ต่อมา "สวนสุนันทา" เปลี่ยนสภาพเป็นสถานศึกษาทางราชการ ได้แบ่งอาณาเขต ส่วนหนึ่งเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูสวนสุนันทา ส่วนหนึ่งเป็นโรงเรียนการเรือน และอีกส่วนหนึ่งเป็น หน่วยงานของ กระทรวงมหาดไทย การขยายงาน ของหน่วยราชการทั้งหมดทำให้ลักษณะของ "สวนสุนันทา" เปลี่ยนแปลง ไปจากเดิมมาก

ครั้งแรกเมื่อสวนสุนันทาได้เปลี่ยนเป็นสถานศึกษานั้น กระทรวงศึกษาธิการให้จัดตั้งเป็นสถานศึกษาของกุลสตรีมีชื่อว่า "โรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัย" มีอาจารย์นิลรัตน์ บรรณสิทธิ์วีรสาสตร์ เป็นอาจารย์ใหญ่ เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2480 ในระยะเริ่มแรก กระทรวงศึกษาธิการ ให้ย้ายนักเรียนมาจากหลายโรงเรียน เช่น โรงเรียนเบญจมราชาลัย โรงเรียนโชติเวชและโรงเรียนเพชรบุรีวิทยาลัย จัดการสอนตั้งแต่ระดับชั้น เตรียมประถม จนถึงชั้นมัธยมปีที่ 8 และรับผู้ที่จบชั้นมัธยมปีที่ 8 เข้าศึกษาประโยคครูประถม หลักสูตร 1 ปี

ในปี พ.ศ. 2481 ทางราชการให้งดสอนนักเรียนระดับชั้นมัธยมปีที่ 8 ในโรงเรียนทั่วไป (ให้มีสอนเฉพาะที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาแห่งเดียว) ทางโรงเรียนจึงจัดการสอนแผนกฝึกหัดครูประถมขึ้นกำหนดหลักสูตร 3 ปี รับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมปีที่ 6 การจัดการศึกษาของ โรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัย จึงมี 3 แผนก คือ

1. แผนกประถมศึกษา (พ.ศ. 2484 ยุบชั้นเตรียมประถมคงเหลือชั้นประถมปีที่ 1 - 4)

2. แผนกมัธยมศึกษา

### 3.แผนกฝึกหัดครู

สำหรับแผนกมัธยม เมื่อยุบชั้นมัธยมปีที่ 8 ในปี พ.ศ. 2481 จึงมีนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 7 เป็นชั้นสูงสุด และในปี พ.ศ. 2482 นักเรียนชั้นมัธยม ปีที่ 7 นี้ก็จบชั้นมัธยมปีที่ 8 ดังนั้นนักเรียนในแผนกมัธยมจึงมีตั้งแต่ชั้นมัธยมปีที่ 1 ถึงมัธยมปีที่ 6 แบ่งเป็น นักเรียน 9 ห้องเรียนคือ

มัธยมปีที่ 1 ถึง มัธยมปีที่ 3 ชั้นละ 1 ห้องเรียน รวม 3 ห้องเรียน

มัธยมปีที่ 4 ถึง มัธยมปีที่ 6 ชั้นละ 2 ห้องเรียน รวม 6 ห้องเรียน

นักเรียนมัธยมแต่งเครื่องแบบเช่นเดียวกับนักเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาแต่ปักอักษรย่อว่า ส.ส.ว. ที่อก เบื้องซ้าย (สาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา)

ในปี พ.ศ. 2501 โรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัยได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้เปลี่ยนชื่อเป็น "วิทยาลัยครูสวนสุนันทา" การจัดการศึกษาในแผนกมัธยมก็เปลี่ยนเป็น "ฝ่ายมัธยมสาธิต" มีอาจารย์หัวหน้าฝ่ายครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิตเป็นตัวจักรกล ในการดำเนินงาน และรับนักเรียนหญิงที่จบชั้นประถมปีที่ 7 เข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเปลี่ยนอักษรย่อจาก ส.ส.ว. เป็น ส.ว.ส. (สาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา)

พ.ศ. 2508 เปลี่ยนแปลงการรับนักเรียนจากนักเรียนหญิงล้วนมาเป็นสหศึกษา ทางวิทยาลัย กำหนดเครื่องแบบ ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตขึ้นใหม่และใช้กันมาจนถึงปัจจุบัน

พ.ศ. 2522 โรงเรียนมัธยมสาธิตได้จัดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ คือ รับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1(ม.1) และยังรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 (รุ่นสุดท้าย) เข้าเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วย

พ.ศ. 2524 โรงเรียนมัธยมสาธิตได้จัดสอนตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) เข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.4) และเปิดแผนการเรียน 3 แผน คือ

- แผนการเรียนวิทยาศาสตร์
- แผนการเรียนคณิตศาสตร์ - ภาษาอังกฤษ
- แผนการเรียนภาษาอังกฤษ - ฝรั่งเศส

พ.ศ. 2533 โรงเรียนมัธยมสาธิต ฯ มีนักเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวม 18 ห้องเรียนจำนวนนักเรียนทั้งหมด 771 คน ปี พ.ศ. 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานนามใหม่ให้แก่วิทยาลัยครูสวนสุนันทา เป็นสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ดังนั้นโรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทาจึงเปลี่ยนชื่อ เป็นโรงเรียนมัธยมสาธิต-สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา และได้มีการปรับเปลี่ยนเป็น มหาวิทยาลัย ในวันที่ 15 มิถุนายน 2547 จึงเปลี่ยนชื่อ เป็นโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

พ.ศ. 2547 โรงเรียนมัธยมสาธิต ฯ เปิดรับนักเรียนในโครงการ GEp (Gifted English Program) จำนวน 3 ห้องเรียน โดยนักเรียนจะได้เรียนภาษาอังกฤษ กับอาจารย์เจ้าของภาษาและในปีนี้อเอง ได้มีการปรับเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัย ในวันที่ 15 มิถุนายน 2547 จึงเปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา”

พ.ศ. 2549 โรงเรียนมัธยมสาธิต ฯ เปิดรับนักเรียน ในโครงการ Ep (English Program) จำนวน 1 ห้องเรียน สรุพบมี ชั้น ม.1 โครงการ GEp จำนวน 2 ห้อง โครงการ Ep จำนวน 1 ห้อง

พ.ศ. 2550 โรงเรียนมัธยมสาธิต ฯ เปิดรับนักเรียนในโครงการ Ep (English Program) จำนวน 2 ห้องเรียน และนักเรียนโครงการ GEp จำนวน 2 ห้อง ดังนั้น ปัจจุบันโรงเรียนสาธิตมัธยมฯ ได้เปิดการเรียนการสอน ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 1(ม.1 โครงการ GEp จำนวน 2 ห้อง ; โครงการ Ep จำนวน 2 ห้องเรียน) มัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ระดับชั้นละ 3 ห้องเรียน รวม 10 ห้องเรียน

ช่วงชั้นที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ระดับชั้นละ 3 ห้องเรียน รวม 9 ห้องเรียน(แผนการเรียนวิทย์-คณิตฯ 2 ห้อง ; แผนการเรียนคณิตฯ-อังกฤษ 1 ห้อง)

พ.ศ.2551 โรงเรียนมัธยมสาธิตฯ มีห้องเรียนดังนี้



ช่วงชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระดับชั้นละ 4 ห้องเรียน (โครงการ GEP จำนวน 2 ห้องเรียน ; โครงการ EP จำนวน 2 ห้องเรียน) มัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 3 ห้องเรียน (โครงการ GEP จำนวน 2 ห้องเรียน ; โครงการ EP จำนวน 1 ห้องเรียน) รวม 11 ห้องเรียน

ช่วงชั้นที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 3 ห้องเรียน รวม 9 ห้องเรียน (แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ จำนวน 2 ห้องเรียน ; แผนการเรียนคณิตศาสตร์ – ภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ห้องเรียน)

และในวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ.2551 โรงเรียนมัธยมสาธิตฯ และโรงเรียนประถมสาธิตฯ ได้จัดโครงสร้างใหม่ โดยรวมเป็นโรงเรียนเดียวกันใช้ชื่อใหม่ว่า โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จนกระทั่งปัจจุบัน

ปัจจุบันฝ่ายมัธยมเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีห้องเรียนรวม 25 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนรวม 964 คน และมีครูอาจารย์เจ้าหน้าที่รวม 65 คน

## บทที่ 3

### วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตลอดจนให้ข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีที่หลากหลายในการเก็บข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมเนื่องจากวิธีดังกล่าวสามารถให้ข้อมูลสำหรับผู้วิจัยได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์และอธิบายแนวคิดและทฤษฎีต่างๆได้อย่างเพียงพอ

#### สนามวิจัย

พื้นที่ในศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นพื้นที่ในการศึกษา

#### ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่

1. ผู้บริหารที่มีความรับผิดชอบโดยตรง
2. เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. คณาจารย์
4. นักเรียน

#### การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มตามจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยเตรียมแนวคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก นำไปปรึกษาอาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับคำแนะนำแก้ไขให้ถูกต้อง จากนั้นนำแนวคำถามที่จะสัมภาษณ์ไป

ทดลองสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เครื่องมือวิจัยเกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นจึงไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่กำหนด

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม พร้อมการบันทึกเสียง การจดบันทึกข้อมูล และการสังเกต

#### 1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยตรงจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดหัวข้อสำหรับสอบถาม พูดคุย กับผู้ให้ข้อมูลอย่างกว้าง ๆ และสัมภาษณ์ในเชิงลึกได้ทันทีเมื่อพบข้อมูลที่น่าสนใจตรงประเด็นที่กำลังทำการการศึกษา โดยมีแนวคำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ถูกถามได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นด้วยตนเอง

#### 2. การสังเกต

ผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมโดยรอบ ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งทำการสังเกตกายภาพโดยรอบ หรือจุดที่ทำการเรียนการสอน รวมถึงสภาพโดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการบันทึกไว้เพื่อประโยชน์ในการตั้งคำถามเพิ่มเติม หรือในกรณีที่ต้องการข้อมูลในเชิงลึกนอกเหนือจากแบบสัมภาษณ์

#### 3. การสนทนากลุ่ม

ในการสนทนากลุ่มการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เตรียมการก่อนการจัดกลุ่มสนทนา โดยการกำหนดหัวข้อ ประเด็น และแนวคำถามที่จะใช้ในการจัดกลุ่มสนทนา โดยใช้แนวคำถามจากวัตถุประสงค์ในการวิจัยออกมาเป็นร่างแนวคำถามย่อย แล้วนำแนวคำถามย่อยที่ร่างไว้ มาเรียบเรียงเป็นข้อคำถาม จัดลำดับ เพื่อทำการสนทนาให้เป็นขั้นตอน และจัดลำดับความคิดให้เป็นหมวดหมู่ หรือประเด็นใหญ่

จากนั้นผู้วิจัยก็ได้จัดเตรียมอุปกรณ์ในการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ เทปบันทึกเสียง จำนวน 2 ชุด โดยในการบันทึกเสียงผู้วิจัยได้เตรียมวิธีการทำการบันทึกข้อมูลเหลื่อมเวลากันประมาณ 5 นาที เพื่อป้องกันการผิดพลาดช่วงรอยต่อตอนเปลี่ยนม้วนเทปและเพื่อป้องกันเครื่องหนึ่งเครื่องใดขัดข้อง โดยใช้เครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็ก เพื่อความสะดวกในการใช้งาน พร้อมทั้งได้จัดเตรียมสถานที่สนทนากลุ่มด้วย จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการจัดการสนทนากลุ่มหาคำตอบ โดยได้ขอความร่วมมือไปยังผู้เกี่ยวข้องดังกล่าว และเปิดโอกาสให้แต่ละคนได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นในแต่ละประเด็นที่ผู้วิจัยได้ตั้งเป็นกระทุ้ไป โดยตัวผู้วิจัยเองได้ทำหน้าที่เป็นผู้เปิดประเด็น แล้วสังเกต และจดบันทึกข้อมูลที่ได้รับฟังมาดังกล่าว

### การวิเคราะห์เอกสาร

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ ผู้วิจัยได้ส่งจดหมายขออนุญาตวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นทางการต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยว เพื่อให้ได้มาซึ่งการเปรียบเทียบข้อมูลและตีความข้อมูลให้ตรงกับความจริงมากที่สุด

### การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลเบื้องต้นจากการสัมภาษณ์นำมาแยกประเด็น สำคัญ ๆ ตามข้อคำถาม บันทึกเสียงผู้ให้สัมภาษณ์ โดยขออนุญาตจากผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนจากนั้นทำการถอดเทปบันทึกเสียงคำต่อคำที่ละคน หลังจากนั้นจัดกลุ่มข้อมูลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันเพื่อหาความสัมพันธ์นำมาเชื่อมโยงเหตุผล กำหนดเป็นประเด็นแยกเป็นกลุ่มทำการวิเคราะห์หาคำโน้ตที่เด่นชัดได้ เปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม หลังจากนั้นเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักรายต่อไป เพื่อให้สามารถทราบข้อมูลที่แตกต่างไปจากข้อมูลที่ค้นพบจากการสัมภาษณ์ ที่ผ่านมานอกจากนี้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของความสัมพันธ์ของกลุ่มต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบ ตรวจสอบความถูกต้อง อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรงของข้อมูลเป็นหลัก โดยยึดถือความถูกต้อง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณของนักวิจัยเป็นหลักการที่สำคัญ

## บทที่ 4

### ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตลอดจนให้ข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีที่หลากหลายในการเก็บข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมเนื่องจากวิธีดังกล่าวสามารถให้ข้อมูลสำหรับผู้วิจัยได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์และอธิบายแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ได้อย่างเพียงพอ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มตามจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยเตรียมแนวคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก นำไปปรึกษาอาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับคำแนะนำแก้ไขให้ถูกต้อง จากนั้นนำแนวคำถามที่จะสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เครื่องมือวิจัยเกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นจึงไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่กำหนดการศึกษา

กระบวนการในการพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เพื่อให้มองเห็นถึงพัฒนาการ มี เส้นทางการพัฒนาสามารถสรุปได้เป็น 2 เส้นทาง ดังนี้

1.1 การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาในทุกมิติ ทั้งผู้บริหารและคณะครูน้อมนำมาเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการทำงานและการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Whole School Approach) โดยมุ่งให้เกิดการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่กิจกรรมในสถานศึกษา พัฒนาสู่การเป็นสถานศึกษาพอเพียง และดำเนินการขับเคลื่อน กระบวนการอย่างมีระบบทั้งโรงเรียนมาอย่างต่อเนื่องจนพัฒนาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการสถานศึกษา การบริหารหลักสูตรและจัดกิจกรรม การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของ ชุมชน และเมื่อได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิด หลักปฏิบัติในการบริหาร

จัดการทั้ง ระบบดังกล่าวแล้ว สถานศึกษาสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดและบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน

1.2 การดำเนินโครงการอื่น ๆ ก่อนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้ามาเป็นหลักคิดหลักปฏิบัติในการบริหารจัดการศึกษาเป็นสถานศึกษาพอเพียง และศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยก่อนที่สถานศึกษากลุ่มนี้จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบนั้นได้มีการดำเนินการเฉพาะในโครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาก่อน เช่น โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในโรงเรียน เป็นต้น แต่ยังไม่มีการนำไปบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งเมื่อสถานศึกษามีพื้นฐานสำคัญในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่นมาแล้ว จึงสามารถต่อยอดพัฒนาสถานศึกษาในการบริหารจัดการทั้งระบบโรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนเป็นศูนย์การเรียนรู้ได้

ใน 2 เส้นทางข้างต้น สามารถเน้นการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านโครงการงาน และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งเน้นการเสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรม เพื่อสร้างอุปนิสัยพอเพียง การจัดการเรียนรู้แบบ บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับฐานการเรียนรู้ และ กิจกรรมและโครงการพัฒนาผู้เรียนต่างๆ โดยเน้นการปฏิบัติจริง ให้ นักเรียนมีทักษะชีวิตที่มีรากฐานของการเป็นคนดี มีคุณธรรมเป็นหลัก และการถอดบทเรียนจากการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงใน 3 ช่วง 2 เดือน 4 มิติ โดยสามารถดำเนินการได้ตามแนวทางดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดเป็นภูมิคุ้มกันที่ดี ของศูนย์การเรียนรู้ฯ ในการดำเนินงานอย่างมีระบบ และมีทีมบุคลากรที่มีความเข้มแข็ง เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้สู่ความยั่งยืนต่อไป

ขั้นที่ 2 การจัดระบบการเรียนรู้ เพื่อเป็นการปลูกฝังหลักคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการในหลักคิดในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกระดับชั้น และเพื่อ เป็นการบ่มเพาะอุปนิสัยพอเพียงผ่านในกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

ขั้นที่ 3 กิจกรรมโรงเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้มีการฝึกปฏิบัติที่เสริมสร้างและสนับสนุน ระบบการเรียนรู้ที่บ่มเพาะอุปนิสัยพอเพียง จนเกิดเป็นกิจวัตรประจำในวิถีชีวิตของแต่ละบุคคล

ขั้นที่ 4 การดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิถีชีวิตในการเข้าสู่เส้นทางของอุปนิสัยพอเพียง ของบุคลากรทุกคน ตั้งแต่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียน นักเรียนและผู้ปกครอง และชุมชน ทั้งนี้ เมื่อศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนฯ ในขั้นที่ 1- 3 มาอย่างต่อเนื่องแล้ว พบว่า ได้ส่งผลทำให้บุคคลซึ่งเป็นทั้งผู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเป็นผู้รับผลจากการเปลี่ยนแปลงนั้นรู้จักการปรับตัวและเกิดอุปนิสัยพอเพียงอยู่ใน วิถีชีวิตที่มีความสมดุลและมีความพร้อมในการรับการเปลี่ยนแปลง

## บทที่ 5

### สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาตลอดจนให้ข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีที่หลากหลายในการเก็บข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมเนื่องจากวิธีดังกล่าวสามารถให้ข้อมูลสำหรับผู้วิจัยได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์และอธิบายแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ได้อย่างเพียงพอ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มตามจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยเตรียมแนวคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก นำไปปรึกษาอาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับคำแนะนำแก้ไขให้ถูกต้อง จากนั้นนำแนวคำถามที่จะสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เครื่องมือวิจัยเกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นจึงไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่กำหนดการศึกษา

กระบวนการในการพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เพื่อให้มองเห็นถึงพัฒนาการ มี เส้นทางการพัฒนาสามารถสรุปได้เป็น 2 เส้นทาง ดังนี้

1.1 การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา 1.2 การดำเนินโครงการอื่น ๆ ก่อนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้ามาเป็นหลักคิด โดยสามารถดำเนินการได้ตามแนวทางดังนี้ ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนใน สถานศึกษา ขั้นที่ 2 การจัดระบบการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 กิจกรรมโรงเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ขั้นที่ 4 การดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิถีชีวิต

### บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. ก การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2539.
- ชวลีพร ถนอมศิลป์. 2554 . การพัฒนาการสอนชั้นเรียนขนาดใหญ่: เทคนิคและเครื่องมือสำหรับการพัฒนา. การประชุมวิชาการ “การศึกษามุ่งผลลัพธ์ : ก้าวสู่บัณฑิตคุณภาพในศตวรรษที่ 21 28-29 กรกฎาคม 2554.
- ัญญะ บุปผเวส และคณะ. จิตวิทยาเบื้องต้น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2534.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. “การสร้างแบบวัดเจตคติ.” ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ 2, 2 (2528) :137-154.
- พิทักษ์ นิลนพคุณ และคณะ. ยุทธศาสตร์การเรียนรู้. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
- ภูวคณ เปี่ยมจาด. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์อุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคจุฬาภรณ์ (ลาดขวาง) จังหวัดฉะเชิงเทรา,วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2550.
- วรรณิ อึ้งสิทธิพูนพร. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง,2544
- ศรัญญา เมฆแก้ว. “ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ นิสัยในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์-มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2536.
- สุชา จันท์ธอม. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด,2539.



สุรางค์ โค้วตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

สุมาลี ชีโนกุล. การเรียนการสอนในห้องเรียนขนาดใหญ่: อุปสรรคและทางเลือกที่ท้าทาย ใน อาจารย์มืออาชีพ  
แนวคิดเครื่องมือ และการพัฒนา. 2551.

สุมิตรา อังวัฒนกุล. การวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์  
มหาวิทยาลัย, 2539.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2554. จำนวนนักศึกษาทั้งหมด ปีการศึกษา 2554.  
รายงาน ประจำปี สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประจำปี 2554, หน้า 176.

อุทุมพร จามรมาน. “หลักการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.” ใน เอกสารการสอนชุดพัฒนา  
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 15 สาขาการวัดผลการศึกษา  
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 1-9. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย-  
สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2535.

- Bloom, Benjamin S. Human Characteristics and School Learning. New York : Mc Graw-Hill, 1976.
- Coleman, H. (1989). How large are large classes? Lancaster-Leeds language learning in large classes. Research Project no. 4
- Eysenck, H.J., W. Arnold, and R. Melli. Encyclopedia of Psychology and education. London : Search Press Limited, 1972.
- Gardner, R.C. Focus on the Learner : Pragmatic Perspectives for the Language Teacher. Rowley : Newbury House, 1973.
- \_\_\_\_\_. "Motivation Variables in Second Language Acquisition." In Attitude and Motivation in Second Language Learning, 266-272. Edited by R.C. Gardner and W.E. Lambert. Massachusetts : Newsberry House, 1972.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill, 1973.
- Husen, Torsten, and T. Neville Postlethwaite. The International Encyclopedia of Education. London : Pergamon Press Ltd., 1985.
- Jakobovits, Loen A. Foreign Language Learning : A Psycholinguistic Analysis of the Issues. Rowley Mass : Newbury House Publishers, 1971.
- Lefton, Lester A., and Laura Valvatne. Mastering Psychology. 2nd ed. Massachusetts : Allyn and Marsh II, G.E. (n.d.). Blended instruction: Adapting conventional instruction for large classes. available from:<http://www.westga.edu/~distance/ojdla/winter64/mash64.htm>

Oxford, R., and M. Nyikos. "Variable affecting choice of language learning strategies university student." *Modern Language Journal* 73 (1989) : 291-300.

Papalia, Diane E., and Sally Wendkos Olds. *Psychology*. New York : McGraw-Hill Book Company, 1958.

Prescott, Danial A. "A Report of Conference on Children Study." *Education Bulletin* (1961) : 14 -15.

Rubin, J. "What the good language learner can teach us?." *TESOL Quarterly* 9 (1975) : 41-51.

Torut, Sa-ngiam. "A Comparison of language learning strategies of Thai university students in Acquiring English Proficiency." Ph.D. Dissertation, Southern Illinois University, 1994.

Watson Todd, R. 2006. Why investigate large classes?.*rEFLections*, 9,10: 1-12.

Watanapokakul, S. (2006). A development of the active learning instructional model for enhancing secondary school students' English communicative abilities in large classes. Unpublished Dissertation. English as an International Language Program, Graduate School, Chulalongkorn University.